

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.761/2012/4. szám

A Szegedi Ítéltábla **ÜGYÉSZ** felperesnek, - a személyesen eljáró **I.rendű alperes neve (cím)** alatti állandó és **(cím)** alatti tartózkodási helyű I. rendű, **II.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos II. rendű, **III.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos III. rendű, **IV.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos IV. rendű, **V.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos V. rendű, **ügygondnok neve (címe)** által képviselt **VI.rendű alperes neve (cím)** alatti állandó és **(cím)** alatti tartózkodási helyű VI. rendű, **VII.rendű alperes neve (cím)** alatti állandó, **(cím)** alatti tartózkodási helyű VII. rendű, **VIII.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos VIII. rendű, **IX.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos IX. rendű, **XI.rendű alperes neve (cím)** alatti állandó, **(cím)** alatti tartózkodási helyű XI. rendű, a személyesen eljáró **XII.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos XII. rendű és **(törvényes képviselő neve)** által képviselt **(cím)** **XIII.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos XIII. rendű, **XIV.rendű alperes neve (cím)** alatti lakos XIV. rendű **XV.rendű alperes neve (cím)** szám alatti lakos XV. rendű és **XVI.rendű alperes neve (cím)** szám alatti lakos XVI. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a felperes 40. számon benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit akként **változtatja meg**, hogy:

- a 4.012.815 (Négymillió-tizenkettőezer-nyolcszáztizenöt) Ft tőke és járulékai egyetemleges megfizetésére az I., II., IV. rendű alperesekkel együtt a III. rendű alperest is
- a 3.238.259 (Hárommillió-kettőszázharmincnyolcezer-kettőszázötvenkilenc) Ft tőke és járulékai egyetemleges megfizetésére az I., II. és V. rendű alperesekkel együtt a III., VI., VII., IX., XII-XVI. rendű alpereseket is
- a 238.904 (Kettőszázharmincnyolcezer-kilencszáznégyszáz) Ft tőke és járulékai egyetemleges megfizetésére az I., II., XII-XVI. rendű alperesekkel együtt a III. rendű alperest is,

-2-

- a 9.683.213 (Kilencmillió-hatszáznyolcvanháromezer-kettőszáztizenhárom) Ft tőke és járulékai egyetemleges megfizetésére az I., II., VIII. rendű alperesekkel együtt a III., VI., XI., XII-XVI. rendű alpereseket is,
- az 1.082.207 (Egymillió-nyolcvankettőezer-kettőszázhet) Ft tőke és járulékai egyetemleges megfizetésére az I., II., VI. rendű alperesekkel együtt a III. rendű alperest is,

- a 813.416 (Nyolcszáztizenháromezer-négyszáztizenhat) Ft tőke és járuléka egyetemleges megfizetésére az I., II., VI. rendű alperessel együtt a III., XII-XVI. rendű alpereseket is,
- a 14.466.476 (Tizennégymillió-négyszázhatvanhatezer-négyszázhetvenhat) Ft tőke és járuléka egyetemleges megfizetésére az I., II., IX. rendű alperessel együtt a III. és VII. rendű alperest is,
- a 4.554.973 (Négymillió-ötszázötvennégyezer-kilencszázhetvenhárom) Ft tőke és járuléka egyetemleges megfizetésére az I., II., XII-XVI. rendű alperessel együtt a III. rendű alperest is kötelezi.

Az elsőfokú eljárás során le nem rótt 900.000 (Kilencszázezer) Ft kereseti eljárási illeték megfizetésére az I., II., III., VI., VII., IX., XII-XVI. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek azzal, hogy velük együtt a IV. rendű alperes egyetemleges fizetési kötelezettsége 241.000 (Kettőszáznegyvenegyezer) Ft, az V. rendű alperesé 194.300 (Egyszázkilencvennégyezer-háromszáz) Ft, a VIII. rendű, valamint XI. rendű alperesé 581.000 (Ötszáznyolcvanegyezer) Ft erejéig áll fenn.

A bíróság kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen a Kecskeméti Törvényszék külön felhívására 670.540 (Hatszázhetvenezer-ötszáznegyven) Ft bíróság által előlegezett költséget. A XII-XVI. rendű alperesek az illeték és a bíróság által előlegezett költség tekintetében is egymás közt egyenlő arányban néhai **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd), (személyi adatai)** örökhagyó hagyatékának tárgyaival, illetve ezek hiányában a hagyaték erejéig felelnek.

Az ítélet tábla egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

A másodfokú eljárás során felmerült 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket a III., VI., VII., IX., XII-XVI. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni azzal, hogy a III. rendű alperes egyetemleges fizetési kötelezettsége 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft, a VI., rendű alperesé 1.033.700 (Egymillió-harmincháromezer-hétszáz) Ft, a VII. rendű alperesé 1.416.400 (Egymillió-négyszáztizenhatezer-négyszáz) Ft, a IX. rendű alperesé 259.000 (Kettőszázötvenkilencezer) Ft, míg a XII-XVI. rendű alpereseké 1.098.800 (Egymillió-kilencvennyolcezer-nyolcszáz) Ft erejéig áll fenn. A XII-XVI. rendű alperesek a fenti illeték összegek tekintetében egymás közt egyenlő arányban néhai **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd), (személyi adatai)** örökhagyó hagyatékának tárgyaival, illetve ezek hiányában a hagyaték erejéig felelnek.

-3-

Pf.III.20.761/2012/4. szám

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az I. rendű alperes a II. rendű alperessel 2005-2006. évben ... és ... megye területén nagyobb kiterjedésű erdő művelési ágú ingatlanokat vásárolt. Az ingatlan tulajdonosait megkeresve a vételárat kialkudták, majd az okiratot szerkesztő ügyvéddel egyeztettek. A szerződés megkötése előtt ellenérték fejében a szegényes körülmények között élő vagyontalan ismerőseiket rábírták arra, hogy a szerződésekben vevőként szerepeljenek. Az ügylet létrejöttekor I-II. rendű alperesek jelen voltak, és ők szolgáltatták a szerződésben kikötött vételárat, ellenértéket. Az okiratban szereplő vevők csak nevüket adták a jogügyletnek, az ingatlanokkal az I-II. rendű alperesek rendelkeztek, a valótlan tartalmú okiratokat az illetékes földhivatalokhoz benyújtották és annak alapján a tulajdonosváltás átvezetésre is került.

A jogügyletek létrejötte után néhány nappal, illetve héttel az I-II. rendű alperesek szervezése és irányítása mellett napi 3.500,-5.000,-Ft közötti munkabér fejében nagyszámú közreműködő segítségével az erdőkben található faállomány zömét ledöntötték, majd a területekről folyamatosan elszállították a faanyagot a fafeldolgozó gazdasági társaságokhoz.

A kitermelésben az I. rendű alperes fia, a III. rendű alperes is tevékenyen részt vett.

A fakitermelés az erdészeti üzemtervi előírásoktól eltérően, az erdészeti hatóság engedélye nélkül - az erdők nagy részénél azok vágásérettsége előtt - történt meg, az I-II. rendű alperesek az erdőterületek újratelepítését nem tervezték.

Az Állami Erdészeti Szolgálat ... Igazgatóságának ellenőrzése során a munka befejezésére irányuló nyomatékos felszólítás ellenére az I. rendű alperes a fakitermelés továbbfolytatására utasította a közreműködőket.

Engedély nélküli jogellenes fakitermelés az alábbiak szerint zajlott:

I./1.) **(helység 1 neve)** külterület **(A)** helyrajzi szám alatt felvett 24,1894 ha kiterjedésű erdő művelési ágú ingatlan 3989/9282-ed részét I. rendű alperes megbízásából 2005. december 21. napján kötött szerződéssel szerezte meg a IV. rendű saját nevére, de I. rendű alperes részére. A csereszerződés megkötése után két héttel I-II. rendű alperesek az erdőterületet kimérették, majd III-IV. rendű alperesek ismeretlen közreműködőkkel 2006. januárjáig 12,1 ha területről nyárt, szürke nyárt, akácfát termeltek ki, mely 28 éves korú volt, vágásérettsége pedig 35 év volt az ütemterv szerint. Továbbá olasz nyár állományt termeltek ki, mely kora 28 év volt, és vágásérettségi kora pedig 30 év volt. A természetkárosítással okozott kár 2.611.027,-Ft.

I./2.) **(helység 1 neve)** külterület **(B)** helyrajzi szám alatti erdő és csatorna művelési ágú 13,0197 ha kiterjedésű ingatlan tulajdonjogát 2005. szeptember 1. napján kötött csereszerződéssel szerezte meg IV. rendű alperes a saját nevére, de valójában az I.

rendű alperes részére. Az I-II. rendű alperesek szervezésével a III-IV. rendű alperesek ismeretlen közreműködőkkel 2005. szeptember-október közötti időben az erdőrészeletről 8.71 hektárnyi részről olasz nyárfát vágta ki. Az erdőrészek pontatlan kimérése miatt **(helység 1 neve)** külterületén **(C)** helyrajzi szám alatti, **(M)** helyrajzi szám alatti erdőrészeletről 0,28 hektárnyi területről 14 m³ szürke nyárt termeltek ki, úgyszintén **(helység 1 neve)** külterület **(D)** helyrajzi szám alatti erdőrészeletről 0,2668 ha kiterjedésű területről 15 m³ szürke nyárt is kivágtak. Az ütemterv szerinti vágásérettség előtt kerültek a fák kitermelésre. A természetkárosítással okozott kár 1.401.788,-Ft.

I./3.) Az I. rendű alperes élettársát, az V. rendű alperest rábírta arra, hogy saját nevében, de az ő részére erdőt vásároljon. Az V. rendű alperes 2006. március 3. napján kötött adásvételi szerződéssel megvásárolta a **(helység 1 neve) (E)** helyrajzi számú, 14,5743 hektárnyi kiterjedésű erdő művelési ágú ingatlant, mely vételárát az I. rendű alperes adott át II. rendű alperesnek, aki édesanyja, és az V. rendű alperes nevében azt kifizette a szerződéskötéskor.

2006. március 6-18. napja közötti időben az I-II. rendű alperesek nagyszámú közreműködő segítségével tarkivágást végeztek az erdőrésztelen, ahol is a teljes területet letermelték. A 16 éves olasz nyár erdő vágásérettsége 25 év volt. A fakitermelésben részt vettek többek között III., VI., VII., IX. rendű alperesek és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** is. A természetkárosítással okozott kár 3.238.259,-Ft.

II./1.) Az I-II. rendű alperesek rábírták **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**-öt, hogy közreműködjön a **(helység 2 neve)** külterület **(F)** helyrajzi szám alatt felvett 5,4688 ha kiterjedésű erdő művelési ágú ingatlan megszerzésében, melyet **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** 2005. augusztus 24. napján kötött csereszerződéssel megszerezett. A szerződéskötés után néhány héttel, 2005. szeptemberében I-II. rendű alperesek irányítása és szervezése mellett a III. rendű alperes ismeretlen segítőkkel együtt a **(helység 2 neve)-i (F)** helyrajzi szám alatti erdőrésztelen letermelte. Az ingatlanon részben olasz nyár állomány volt, mely a vágásérettségi koron túl volt, részben fekete fenyő állomány volt, mely vágásérettségi kort nem ért el. A természetkárosítással okozott kár 238.904,-Ft.

II./2.) Az I-II. rendű alperesek a VIII. rendű alperest rábírták, hogy ő saját nevében, de valójában részükre erdőterületet vásároljon **(helység 2 neve)**-n. A VIII. rendű alperes ennek megfelelően megvásárolta a **(helység 2 neve)-i (G)** helyrajzi számú, 4,9419 ha erdő művelési ágú ingatlant és a **(H)** helyrajzi számú, 10 ha kiterjedésű erdő művelési ágú ingatlant. A vételárát az I-II. rendű alperes biztosította.

A szerződés megkötése után nyomban, 2006. június 5.- július 10. napja közötti időben az I-II. rendű alperesek irányítása és szervezése mellett nagyszámú közreműködők - köztük a III., VI. és XI. rendű alperesek és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** - a **(G)** helyrajzi számú ingatlanon 4,1 ha és 0,4 ha erdőrésztelről a 29 éves erdei fenyő, fekete fenyő és szürke nyár állományt letermelték, mely állomány vágásérettsége 50 év volt.

Ugyanilyen irányítás mellett közreműködőkkel történt a **(H)** helyrajzi számú ingatlan 4,5 ha területen a 27 éves korú fekete fenyő, erdei fenyő és szürke nyár állomány letermelése, mely állomány vágásérettsége 50 év volt, továbbá 5,5 hektáron a 31 éves korú fekete fenyő, erdei fenyő és olasz nyár állomány kivágása,

Pf.III.20.761/2012/4. szám

mely állomány vágásérettsége 50 év volt. A természetkárosítással okozott kár 9.683.213,-Ft.

III./1.) Az I-II. rendű alperesek 2006. októberében rábírták VI. rendű alperest, hogy saját nevében, részükre **(helység 3 neve)** külterületén nagyobb kiterjedésű erdőt vásároljon meg. Szóbeli megállapodás alapján 2006. október 13-án a VI. rendű alperes adásvételi szerződéssel megvásárolta **(helység 3 neve)** külterületén lévő **(I)** helyrajzi szám alatti

10,7745 ha kiterjedésű erdő művelési ágú ingatlant, melyhez a vételárat az I-II. rendű alperes biztosította.

Az adásvételi szerződés megkötése után röviddel, 2006. október közepén az I-II. rendű alperes szervezése és irányítása mellett a III., VI., XI. rendű alperesek és más közreműködők az erdőterületet tarra vágták az erdőterületen lévő olasz nyár állomány vágásérettségét megelőzően. A természetkárosítással okozott kár 1.082.207,-Ft.

III./2.) A fenti területtel összefüggő **(helység 3 neve)** külterületen lévő **(J)** helyrajzi szám alatti 10,7157 ha nagyságú ingatlant I-II. rendű alperesek megbízásából, az általuk biztosított vételárért megvásárolta a VI. rendű alperes 2006. november 29-én kelt szerződéssel.

Az I-II. rendű alperesek irányítása és szervezése mellett 2006. november 30. - december 1. napja között időben a III. rendű alperes, valamint nagyszámú segítők, köztük VI. rendű alperes és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** az erdőt tarra vágták az erdőrészleten lévő olasz nyár állomány vágásérettsége előtt. A természetkárosítással okozott kár 813.416,-Ft.

IV.) Az I. rendű alperes a IX. rendű alperest rábírta arra, hogy saját nevében az I. rendű alperes részére erdőt vásároljon **(helység 4 neve)**-n. Ennek megfelelően IX. rendű alperes 2006. január 27-én csereszerződéssel megszerezte a **(helység 4 neve)** külterületén fekvő **(K)** helyrajzi számú, 35,8150 ha erdő, szántó és gyepterület művelési ágú ingatlant 70860/75840-ed tulajdoni illetőségét, melyhez az ellenértéket az I. rendű alperes biztosította.

A csereszerződés megkötése után néhány nappal, 2006. január-február között az I-II. rendű alperesek irányítása és szervezése mellett III. és VII. rendű alperesek és más közreműködők a területről letermelték az erdei fenyő, fekete fenyő, akác, valamint szürke nyár állományt vágásérettség előtt. A természetkárosítással okozott kár 14.466.476,-Ft.

V.) Az I-II. rendű alperesek 2005. októberében rávették **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**-öt, hogy **(helység 5 neve)** **(L)** helyrajzi szám alatti ingatlant vásárolja meg vevőként az I-II. rendű alperesek részére. 2006. október 19. napján létrejött adásvételi szerződéshez a vételárat az I. rendű alperes biztosította.

A szerződéskötés után néhány héttel, 2005. novemberében az I-II. rendű alperesek irányítása és szervezése mellett a III. rendű alperes és más közreműködők a földterületről, valamint a kitermelés közben az erdőrészletbe ékelődött **(helység 5 neve)** **(N)** helyrajzi szám alatti ingatlanról is az erdőrészletet letermelték a vágásérettség előtt. A természetkárosítással okozott kár 4.554.973,-Ft volt.

Valamennyi erdő gazdasági célú erdő volt, melynek fő rendeltetése a faanyagtermelés. A fakitermelés szakszerűen zajlott, de utána vágástakarítás elmaradt, mely utóbb nem minden erdőrészletben pótolható. Utólagos elvégzése jóval költségesebb a vágástéri gyomok elszaporodása és a hulladék nehezebb összegyűjtése miatt. Az erdősítés ilyen körülmények között nehezebb, nagyobb a tűzveszély is. A különféle károsítók, kórokozók felszaporodása nehezíti az erdőfelújítást.

Az alperesek ellen környezetkárosítás büntette és más bűncselekmények miatt a **(helység 2 neve)**-i Rendőrkapitányságon 1509/2006. bü. szám alatt büntetőeljárás indult.

Az V. rendű alperes 1. rb. közokirat-hamisítás büntettének és 1. rb. magánokirat-hamisítás vétségének elkövetése miatt a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség 2008. január 11. napján kelt B.1581/2006/89-I. számú határozatában megrovásban részesült.

(XII-XVI.r. alperesi jogelőd) 2009. november 30. napján elhunyt, így a büntetőeljárás vele szemben megszüntetésre került. Örökösei egymás között egyenlő arányban **(közjegyző neve)** közjegyző 2010. szeptember 23. napján kelt 51019/Ü/255/2010/23. számú hagyatékátadó végzése alapján a XII-XVI. rendű alperesek.

A **(helység 2 neve)**-i Városi Bíróság a 2009. december 1. napján kelt 8.B.34/2008/108. számú végzésével elkülönítette VII., VIII., IX. rendű alperesek, mint vádlottak vonatkozásában az eljárást, mert a vádlottak hosszabb ideje külföldön, ismeretlen helyen tartózkodtak, a **(helység 2 neve)**-i Városi Bíróság 2011. április 7. napján kelt jogerős 8.B.117/2011/2. számú végzésével a vádlottak ellen indult, korábban elkülönített büntetőeljárást felfüggesztette, mert a vádlottak ismeretlen helyen, külföldön tartózkodnak és az eljárás távollétükben nem folytatható le.

A **(helység 2 neve)**-i Városi Bíróság 2009. december 3. napján kelt 8.B.34/2008/108. számú ítéletével az I-II-III-IV. VI. és XI. rendű alperesek büntetőjogi felelősségét megállapította, mely ítéletet a ... Megyei Bíróság 1.Bf.95/2010/31. számú ítéletével megváltoztatott, ugyanakkor a büntetőjogi felelősség megállapítását a megváltoztató rendelkezések nem érintették.

A felperes keresetében 38.090.263,-Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Ezen belül kérte, hogy a bíróság kötelezze 4.012.815,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III-IV. rendű alpereseket.

3.238.259,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III. V., VI., VII., IX., XII., XIII., XIV., XV., XVI. rendű alpereseket.

238.904,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III., XII., XIII., XIV., XV., XVI. rendű alpereseket.

9.683.213,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III., VI., VIII., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI. rendű alpereseket.

1.082.207,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III. VI. rendű alpereseket,

813.416,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III., VI., XII., XIII., XIV., XV., XVI. rendű alpereseket,

14.466.476,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III., VII., IX. rendű alpereseket,

Pf.III.20.761/2012/4. szám

4.555.973,-Ft és járulékai egyetemleges megfizetésére I-II-III., XII., XIII., XIV., XV., XVI. rendű alpereseket.

Keresete jogalapjaként előadta, hogy az alperesi cselekmények megvalósulásakor hatályos, a környezetvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 103. §-ának (1) bekezdése szerint a környezet igénybevétele, illetőleg terhelésével járó tevékenységgel vagy mulasztással másnak okozott kár környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kárnak minősül és arra a Ptk-nak a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályait, azaz a Ptk. 345. § (1)

bekezdésében foglalt veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A Kvt. 4. § a), c) és d) pontjai alapján az erdő, mint az élővilág része olyan környezeti elemnek tekintendő, amely egyben a társadalmi szükségletek kielégítésére alkalmas természeti erőforrás is. Az alperesek az erdőterületek engedély nélküli tarra vágásával, az azokon található erdőt, mint környezeti elemet természeti erőforrásként használták ki, és ezzel a magatartásukkal a környezetben változást idéztek elő, továbbá az alperesek tevékenysége a szakértő által meghatározott összegű kárt okozott.

Az I-II. rendű alperes valamennyi esetben az engedély nélküli fakitermelés szervezője és irányítója volt, míg a III. rendű alperes a fakivágásban ténylegesen közreműködött, ezen tevékenységével a környezetkárosodáshoz hozzájárult.

I.1.) A **(helység 1 neve) (A)** helyrajzi számú ingatlanon található erdőrészlet engedély nélküli fakitermelésével kapcsolatosan 2.611.027,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni I-II-III-IV. rendű alpereseket,

I.2.) és a **(helység 1 neve) (B), (C), (M) és (D)** helyrajzi számú ingatlanokon lévő erdőrészletek engedély nélküli fakitermeléssel kapcsolatosan 1.401.788,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni I-II-III-IV. rendű alpereseket, akiket a jogerős büntető ítélet a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki.

I.3.) A **(helység 1 neve) (E)** helyrajzi számú ingatlanon lévő erdőrészlet engedély nélküli fakitermelésével kapcsolatosan 3.238.259,-Ft kár egyetemleges megtérítésére kérte kötelezni I-II-III., V., VI., VII., IX. rendű alpereseket és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** örököseit, akik közül a jogerős büntető ítélet a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki I-II-III. és VI. rendű alpereseket.

A **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség 2008. január 11. napján kelt B.1581/2006/89-I. számú határozatával az V. rendű alperes ellen indult nyomozást megszüntette, és egyidejűleg az V. rendű alperes gyanúsítottat a Btk. 71. § (1) bekezdésének alkalmazásával - megrovásban részesítette.

A felperes álláspontja szerint, V. rendű alperes polgárjogi felelőssége az okozott kárral kapcsolatosan megállapítható, ugyanis azzal a magatartásával, hogy az ingatlanra vonatkozó színlelt adásvételi szerződést vevőként aláírta, illetve az ingatlanon lévő faanyagot rövid időn belül, valótlan tartalmú adásvételi szerződéssel továbbértékesítette I. rendű alperesnek, hozzájárult ahhoz, hogy az erdő engedély nélkül kitermelésre kerüljön és ennek révén a környezetkárosítás bekövetkezzen. Az

V. rendű alperesnek az I. rendű alperes élettársaként tudnia kellett, hogy az általa aláírt szerződések a fenti erdő engedély nélküli kivágáshoz kellene.

A VII. rendű alperest a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség vádiratában a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt, mint bűnsegédet vádolta meg. A VII. rendű alperes a nyomozás során elmondta, hogy a **(helység 1 neve) (E)** helyrajzi számú erdő kitermelésében 3-4 napig dolgozott, ténylegesen a fakitermelésben nem vett részt, az volt a feladata, hogy a favágó munkásokat szállította, beszerezte a gépekbe az üzemanyagot, továbbá a munkások ellátásáról gondoskodott. A **(helység 2 neve)**i Városi Bíróság előtt a VII. rendű alperes büntetőjogi felelősségét elismerte.

A IX. rendű alperest a **(helység 2 neve)**i Városi Ügyészség a vádiratban a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás miatt, mint társtettést vádolta meg. A IX. rendű alperes a nyomozás során elmondta, hogy a **(helység 1 neve) (E)** helyrajzi számú

erdőkitermelésben részt vett. A IX. rendű alperesnek tudomása volt róla, hogy a fakivágás engedély nélkül történik. A IX. rendű alperes büntetőeljárásban a nyomozás során tett vallomását fenntartotta, büntetőjogi felelősségét elismerte. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**t a **(helység 2 neve)**i Városi Ügyészség a vádiratban a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás miatt, mint tártstettést vádolta meg. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** a nyomozás során elmondta, hogy a **(helység 1 neve) (E)** helyrajzi számú erdő kitermelésében részt vett. A büntetőeljárás során meghallgatásra került, a nyomozás során tett vallomását fenntartotta, a büntetőjogi felelősségét elismerte. A felperes álláspontja szerint a VII., IX. rendű alperes és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy az erdő engedély nélkül kitermelésre kerüljön, ennek révén a környezetkárosítás bekövetkezzen, így kárfelelősségük megállapítható.

II/1.) A **(helység 2 neve) (F)** helyrajzi számú ingatlanon lévő erdőrészlet engedély nélküli fakitermelésével kapcsolatosan 238.904,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni I-II-III. rendű alpereseket és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** örököseit. A jogerős büntető ítélet az alperes bűnösségét a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjában ütköző környezetkárosítás büntetében állapította meg.

(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)-öt a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség vádiratában a Btk. 274. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetével vádolta meg. A nyomozás során **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** elismerte, hogy a **(helység 2 neve) (F)** helyrajzi számú erdő eladására vonatkozó színlelt szerződés megkötésében vevőként részt vett. A büntető eljárás során meghallgatásra került, mely során elmondta, hogy tisztában volt azzal, hogy a színlelt szerződés megkötésére azért került sor, hogy az erdőt I. rendű alperes és II. rendű alperes kitermelhesse. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** büntetőjogi felelősségét elismerte. A felperes álláspontja szerint **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** tudott arról, hogy a színlelt szerződés megkötésének az volt a célja, hogy I. és II. rendű alperesek az erdőt kitermeljék, tisztában volt azzal is, hogy a fakitermelés csak engedéllyel lehetséges, a szerződéskötési tevékenységével hozzájárult ahhoz, hogy az erdő engedély nélkül kitermelésre kerüljön, és ennek révén a környezetkárosítás bekövetkezzen. Halála folytán a bekövetkezett kárért örökösei felelnek.

Pf.III.20.761/2012/4. szám

II/2.) A **(helység 2 neve) (G).**, **(H).** ingatlanokon történt engedély nélküli fakitermeléssel kapcsolatosan 9.683.213,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni felperes I-II-III. VI., VIII., XI. rendű alpereseket, valamint a **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** örököseit, akik közül a jogerős büntető ítélet I-II-III., XI. rendű alperes bűnösségét a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntetében megállapította.

A VIII. rendű alperesre a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség vádiratában 1 rb. a Btk. 274. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás, illetve 1 rb. a Btk. 276. §-ában ütköző magánokirat-hamisítás büntetével vádolta meg. A VIII. rendű alperes a nyomozás során elismerte, hogy a **(helység 2 neve) (G)** és **(H)** helyrajzi számú erdőkre vonatkozó színlelt adásvételi szerződéseket vevőként aláírta, illetve elismerte, hogy a fenti

ingatlanokon lévő lábon álló faanyagot pár nappal később a VIII. rendű alperes által képviselt **(cég neve)**-nek értékesítette egy valótlan tartalmú szerződéssel. A büntetőeljárás során VIII. rendű alperes meghallgatásra került, mely során az ingatlanok és az azokon lévő faanyagra vonatkozó szerződések aláírását, illetve az ezzel kapcsolatos büntetőjogi felelősségét elismerte. Vallomásában előadta, hogy tudomása volt arról, amikor felkérték a szerződések aláírására, hogy az ingatlanról fát akarnak kitermelni, és engedély nélkül teszik.

(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)-öt a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség vádiratában a Btk. 280. § (1) b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntetével vádolta meg. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** a nyomozás során elismerte, hogy a **(helység 2 neve) (G) és (H)** helyrajzi számú erdők esetében részt vett a fakitermelésben. Tárgyaláson meghallgatása során elismerte, hogy az engedély nélküli fakitermelésben részt vett. A felperes álláspontja szerint **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** polgárjogi felelőssége az okozott kárral kapcsolatban megállapítható, figyelemmel arra, hogy tisztában volt azzal, hogy a fakitermelést csak engedéllyel lehet végezni, továbbá tudott arról, hogy ilyen engedéllyel nem rendelkeznek, ennek ellenére fakitermelésben tevékenyen részt vett. Így hozzájárult ahhoz, hogy az erdő engedély nélkül kitermelésre kerüljön, és ennek révén a környezetkárosítás bekövetkezzen.

III./1.) A **(helység 3 neve) (I)** helyrajzi számú ingatlan erdőrészleten engedély nélküli fakitermeléssel 1.082.207,-Ft kár egyetemleges megtérítésére kérte kötelezni felperes az I-II-III., VI. rendű alpereseket, mert a jogerős büntető ítélet a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki az I-II-III. rendű alperest és a Btk. 280. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki VI. rendű alperest.

III./2.) A **(helység 3 neve) (J)** helyrajzi számú ingatlanon található erdőrészek engedély nélküli fakitermelésével kapcsolatosan 813.416,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni I-II-III., VI. rendű alpereseket és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** örököseit, akik közül a jogerős ítélet a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki I-II-III. rendű alpereseket és a Btk. 280. § (1)

-10-

bekezdés c) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki VI. rendű alperest.

(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)-öt a **(helység 2 neve)**i Városi Ügyészség a vádiratban a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntetével vádolta meg. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** a nyomozás során elismerte, hogy a **(helység 3 neve) (J)** helyrajzi számú erdő esetében részt vett a fakitermelésben, a büntetőeljárás során a tárgyaláson is ezt elismerte. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** polgárjogi felelőssége az okozott kárral kapcsolatban megállapítható. Tisztában volt azzal, hogy a fakitermelést csak engedéllyel lehet végezni, továbbá tudott arról, hogy ilyen engedéllyel nem rendelkeznek, ennek ellenére a fakitermelésben tevékenyen részt vett. Ezzel hozzájárult, hogy a környezetkárosítás bekövetkezzen.

IV. A **(helység 4 neve) (K)** helyrajzi számú ingatlanon az erdőrészleteken történt engedély nélküli fakitermeléssel kapcsolatban 14.466.476,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte

kötelezni felperes az I-II-III., VII., IX. rendű alpereseket, akik közül a jogerős büntető ítélet az I-II-III. rendű alperes bűnösségét a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt állapította meg.

IX. rendű alperest a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség a vádiratban 1 rb. a Btk. 274. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntettével vádolta meg. IX. rendű alperes a nyomozás során elismerte, hogy a **(helység 4 neve) (K)** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződést vevőként aláírta, annak ellenére, hogy az ingatlan és az azon lévő erdő valójában nem ő tulajdonába került. A büntető eljárás során meghallgatásán a bűnösségét a vádirattal egyezően elismerte. Tudta, hogy azért akarják megszerezni az erdőt, mert a fát ki akarják arról termelni, és azt is tudták ezt engedély nélkül teszik.

A VII. rendű alperest a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség a vádiratában a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntettével vádolta meg. A VII. rendű alperes a nyomozás során elismerte, hogy a **(helység 4 neve) (K)** helyrajzi számú erdő kitermelésében részt vett, az emberek szállítása, a gépekbe való üzemanyag beszerzésének pótlása, a munkások ellátásáról való gondoskodás volt a feladata. A büntetőeljárás során meghallgatásra került, bűnösségét a vádirattal egyezően elismerte.

A felperes álláspontja szerint a VII. és a IX. rendű alperes polgárjogi felelőssége megállapítható, mert tudtak arról, hogy fakitermelés célja az erdő minél előbbi, engedély nélküli letarolása volt. A tevékenységükkel hozzájárultak ahhoz, hogy az erdő engedély nélkül kitermelésre kerüljön és ennek révén a környezetkárosodás bekövetkezzon.

V.) A felperes a **(helység 5 neve) (L)** és **(N)** helyrajzi számú ingatlanokon található erdőrészek engedély nélküli fakitermeléssel kapcsolatban a 4.554.973,-Ft kár egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni I-II-III. rendű alpereseket, valamint **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** örököseit, akik közül a jogerős büntető ítélet a Btk. 280. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző környezetkárosítás büntette miatt bűnösnek mondta ki I-II-III. rendű alperest.

(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)-öt a **(helység 2 neve)**-i Városi Ügyészség a vádirattal a Btk. 276. §-ba ütköző magánokirat-hamisítás büntettével vádolta meg. **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** a nyomozás

Pf.III.20.761/2012/4. szám

során elismerte, hogy a **(helység 5 neve) (L)** helyrajzi számú ingatlanra vonatkozó színlelt adásvételi szerződést vevőként aláírta. A fenti ingatlanokon található, lábon álló erdő faanyagát egy másik színlelt szerződéssel I. rendű alperesnek eladta. A büntetőeljárás során a nyomozás során elmondottakat fenntartotta. A felperes álláspontja szerint **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** polgárjogi felelőssége az okozott kárral kapcsolatban megállapítható, tekintettel arra, hogy tisztában volt azzal, hogy az ingatlanra vonatkozó színlelt adásvételi szerződés azt a célt szolgálja, hogy az I-II. rendű alperes az erdő engedély nélküli kitermelése során mentesüljön a közigazgatási felelősség alól. Azt is tudnia kellett, hogy az általa aláírt, a faanyag eladására vonatkozó színlelt szerződés megkötésének célja az volt, hogy egy esetleges ellenőrzéskor I-II. rendű alperes a fakitermelés jogosságát azzal igazolja. A színlelt szerződések aláírásával hozzájárult

ahhoz, hogy az erdő engedély nélkül kitermelésre kerüljön, ennek révén a környezetkárosítás bekövetkezzen.

A fentiek összegzésekor valamennyi kereseti pont tekintetében felperes hivatkozott arra, hogy az egyes erdőrészek vonatkozásában bekövetkezett károsodás a fenti alperesi magatartások összegzéseként, azok kölcsönös egymásra hatásának eredményeként jött létre, és az alperesek felelőssége a Ptk. 345-346. §-a, a Ktv. 2. (1)-(2) bekezdése, a Ktv. 4. § a), c), d) pontjai, valamint a Ktv. 9. §-a alapján állapítható meg. Álláspontja szerint az alperesek büntetőjogi felelősségét a büntető bíróság megállapította. Kérte továbbá, hogy a bíróság **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** törvényes örököseit, mint jogutódokat (XII-XVI. rendű alperesek) egyetemlegesen kötelezze a Ptk. 679. § (1) bekezdése alapján a kártérítési összeg megfizetésére jogelődjüket terhelő kártérítési felelősség alapján.

Az I., II., III., V. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását, hivatkozva arra, hogy mind jogalapjában, mind összecszerűségében megalapozatlan. Hivatkoztak a Ktv. 23. § (1)-(2) bekezdésére. Előadták, hogy a környezetkárosodás olyan emberi beavatkozással követhető el, amely túllépi azt a mértéket, amely az adott ökológiai rendszer el tud viselni. A mértéket megalapozó ökológiai összefüggésnek bizonyítottnak kell lennie és a károsodás mértéke szintén bizonyítandó. Az Etv. 17. § (1) bekezdés szerint léteznek védett, illetve védő erdők, amely a természet és a környezetvédelmi szempontok érdekében különleges kezelést igényelnek. Ezekben az erdőkben az erdőgazdálkodási tevékenységet korlátozni lehet. Ugyanakkor az Etv. 18. §-ában meghatározott gazdasági rendeltetésű erdők kivágásával környezetkárosodás nem történik, amennyiben a fakitermelés nem károsította és veszélyeztette az erdő felszíni, vagy felszín alatti vizeit, talaját és az erdei életközösséget. Előadták, hogy a faanyagtermelést szolgáló erdők esetében nem bizonyítható, hogy az engedély nélküli fakitermelés mértéke túllépte azt a határt, amelyen túl az erdő saját regenerációs folyamatai által megújulni nem tud. A véghasználati fakitermelés esetén egyébként az erdő természetes úton megújulni nem tud, így engedéllyel történő kitermelés esetén is ezeknél az erdőknél a mesterséges újratelepítés szükségessége merült volna fel.

-12-

A IV. rendű alperes a perben érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A VI., VII., VIII., IX., XI. rendű alperesek ismeretlen helyen tartózkodtak, képviseletükben ügygondnok járt el.

(XII-XVI.r. alperesi jogelőd) örökösei, XII-XVI. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, előadva, hogy **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** 40.000,-Ft-ot kapott a szerződések aláírásáért, jövedelemmel rendelkeznek, kártérítés megfizetésére képtelenek.

Az elsőfokú bíróság - 36. és 47. sorszámú végzésével kijavított - ítéletében kötelezte az I-II., IV. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 4.012.815,-Ft-ot és ezen összegnek 2006. január 10. napjától számított,

az I., II., V. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 3.238.259,-Ft-ot és ezen összeg 2006. március 18. napjától számított,

I., II. és XII-XVI. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 238.904,-Ft-ot és ezen összeg 2005. szeptember 3. napjától számított,

I., II., VII., VIII. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 9.683.213,-Ft-ot és ezen összegnek 2006. július 10. napjától számított,
I., II., VI. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 1.082.207,-Ft-ot és ezen összegnek 2006. október 30. napjától számított,
I., II., VI. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 813.416,-Ft-ot és ezen összegnek 2006. december 1. napjától számított,
I., II., IX. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 14.466.476,-Ft-ot és ezen összegnek 2006. február 28. napjától számított, valamint
I., II. és XII-XVI. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 4.554.973,-Ft-ot és ezen összegnek 2005. november 30. napjától számított, az esedékességet megelőző naptári napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatával együtt 15 napon belül a Vidékfejlesztési Minisztérium Költségvetési és Gazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Vízügyi Előirányzatok Osztályának számlájára történő befizetéssel, azzal, hogy a XII-XVI. rendű alperesek egymás között egyenlő arányban néhai **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** örökhagyó hagyatékának tárgyaival, illetve ezek hiányában a hagyaték erejéig felelnek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint alkalmazandó a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.), valamint a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.). A fenti rendelkezések alapján a természeti érték az élővilág részeként az erdő is, amely egyben természeti erőforrás is, mert társadalmi szükségletek kielégítésére alkalmas (Tvt. 4. § a) pont, Ktv. 4. § c) pont). A Tvt. 16. § (1) bekezdése szerint az erdőgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét. Alkalmazta továbbá az erdőről és erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvényt (továbbiakban: Evt.), mely során utalt az Evt. 2. § (1) bekezdésére, mely szerint az erdőt olyan módon és ütemben lehet használni, igénybe venni, hogy a gazdálkodási lehetőségek a jövő nemzedékei számára is fennmaradjanak. Továbbá utalt a 60. § (1) bekezdésére, mely kimondja, hogy az erdő faállományának kitermelését az üzemtervi előírásokkal összhangban is csak az erdészeti hatóság engedélye alapján lehet végezni. A Tvt. 81. § (1) bekezdése szerint az, aki a természet védelmére vonatkozó jogszabályokat, egyedi

Pf.III.20.761/2012/4. szám

hatósági előírásokat megszegve kárt okoz, a kárt a Polgári törvénykönyv 345-346. §-aiban foglalt szabályok szerint köteles megtéríteni. A (2) bekezdés szerint, a természet védelmének szabályai megszegésével okozott kár magában foglalja: a tényleges vagyoni kárt, az elmaradt hasznót, a károkozás felszámolásával kapcsolatban felmerült költséget, a természeti állapot és minőség károsodásából eredő, illetve a társadalom, annak csoportjai vagy az egyének életkörülményeinek megromlásában kifejezhető nem vagyoni kárt.

Az ítélet indoklása szerint a felperes keresetében a Tvt. 81. § (2) bekezdés d) és e) pontja szerinti természeti állapot és minőség károsodásából eredő, illetve a társadalom, annak csoportjai vagy az egyének életkörülményeinek romlásában kifejezhető nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni az alpereseket. A bíróság álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a társadalom, annak csoportjai vagy egyének

életkörülményeinek romlásában kifejezhető nem vagyoni kár bekövetkezte nem nyert bizonyítást. A bíróság figyelembe vette, hogy valamennyi erdő gazdasági céllal került telepítésre, kitermelésükkel az erdészeti hatóság engedélye alapján a vágásérettségi korban, gazdasági érdekből sor került volna. Jólleti funkcióval egyetlen erdő sem rendelkezett, tehát nem szolgált a környezetében élő emberek kikapcsolódásának helyszínéül.

Hivatkozott arra a bíróság, hogy a gazdasági célú erdők letermeléséhez a jogszabályban meghatározott hatósági engedély szükségességét az indokolja, hogy a természeti állapot, illetve minőség ne károsodjék. Jelen esetben a fakitermelés engedély nélküli volta nem volt vitás, ugyanakkor a természeti állapot és minőség tényleges károsodása bizonyítást igényelt. A bíróság által kirendelt szakértő meghatározta az egyes erdőrészetek véghasználat idején fennálló eszmei értékét, az engedély nélküli végkivágás idején fennálló eszmei értéket. A felperes keresetében kizárólag az idő előtti véghasználat miatti kiesést érvényesítette kárigényként és mivel ez a tétel a legtöbb esetben kevesebb, néhány esetben megegyezett a szakértő által számított kárral, a bíróság az egyes erdőrészetek vonatkozásában a kár mértékét a kereseti kérelemhez való kötöttség elve alapján, az idő előtti véghasználat miatti zöldfelületi értékcsökkenés összegében állapította meg.

A bíróság vizsgálta a Ptk. 345-346. §-ában meghatározott fokozott felelősség szabálya szerint, hogy az egyes alperesek kártérítési felelőssége az egyes cselekményekkel érintett erdőrészetek vonatkozásában fennáll-e, azaz egyetemleges felelősségük a bekövetkezett kárért megállapítható-e.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kárért az a személy felelős, aki a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatja, a fölött kontrollal rendelkezik, azaz üzembentartó. Az üzembentartó nem minden esetben azonos a tényleges károkozóval, és nem feltétlenül azonos a tulajdonossal sem. Az minősül üzembentartónak, akinek a veszélyes üzem működése az érdekét szolgálja, és aki rendelkezhet a veszélyes tevékenység felett. Utalt a Ptk. 344. § (1) bekezdésére, mely szerint ha többen közösen okoznak kárt, felelősségük a károsulttal szemben egyetemleges. Így vizsgálta, hogy a keresetben írt, a büntető bíróság, illetve ügyészség által megállapított tényállások az alperesek fokozott

-14-

felelősségét megalapozzák-e. Megállapította, hogy valamennyi ingatlan vonatkozásában az I. és II. rendű alperesek az engedély nélküli véghasználat előtti fakitermelés szervezői, irányítói voltak, így magatartásuk, tevékenységük környezetkárosító eredményre vezetett, mindketten lényeges kontrollal rendelkeztek a környezetkárosító cselekmények vonatkozásában, így felelősségük fennáll valamennyi kereseti igény vonatkozásában.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kereset I/1., I/2. pontjában szereplő erdőrészetet a IV. rendű alperes, az I/3. pontbeli **(helység 1 neve)**-i erdőrészetet V. rendű alperes, a II/1. pontbeli **(helység 2 neve)**-i erdőrészetet **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**, a II/2. pontbeli **(helység 2 neve)**-i erdőrészetet a VIII. rendű alperes, a III/1. és III/2. pontbeli **(helység 3 neve)**-i erdőrészetet a VI. rendű alperes, a IV. pontbeli **(helység 4 neve)**-i erdőrészetet a IX. rendű alperes, az V. pontbeli **(helység 5 neve)**-i erdőrészetet **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)** vásárolta meg az I. és II. rendű alperes megbízása alapján. Megállapította, hogy ezen alperesek tulajdonosi jogokat megszerző színlelt szerződéskötése megalapozza üzembentartói felelősségüket.

Megállapította továbbá, hogy az I/1. és I/2. erdőrésznél III-IV. rendű, az I/3. erdőrésznél III., VI., VII., IX. rendű alperes és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**, a II/1. erdőrésznél III. rendű alperes, a II/2. erdőrésznél III., VI., XI. rendű alperes és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**, a III/1. erdőrésznél III., VI. és XI. rendű alperes, a III/2. erdőrésznél III., VI. rendű alperes és **(XII-XVI.r. alperesi jogelőd)**, a IV. pontbeli erdőrésznél III. és VII. rendű alperes, míg az V. pontbeli erdőrésznél III. rendű alperes más személyekkel együtt közreműködtek a fakitermelésben, tudomásuk volt arról, hogy a tevékenység engedély nélkül folyik. Ugyanakkor ezen személyek felelősségét nem találta megállapíthatónak ellenőrző hatalom hiányában, mert álláspontja szerint ellenőrző, irányító szerepük a környezetkárosodás létrejöttében nem volt.

Utalt arra, hogy a XII-XVI. rendű alperesek kártérítési felelősségének mértékekor a bíróság a Ptk. 679. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, és kérte annak részbeni megváltoztatását akként, hogy

a 4.012.815,-Ft tőke és járulécai tekintetében a III. rendű alperest,

a 3.238.259,-Ft tőke és járulécai tekintetében a III., VI., VII., IX., XII-XVI. rendű alperest,

a 238.904,-Ft tőke és járulécai tekintetében a III. rendű alperest,

a 9.683.213,-Ft és járulécai tekintetében a III., VI., XII-XVI. rendű alpereseket,

az 1.082.207,-Ft tőke és járulécai tekintetében III. rendű alperest,

a 813.416,-Ft tőke és járulécai tekintetében a III., XII-XVI. rendű alpereseket,

a 14.466.476,-Ft tőke és járulécai tekintetében a III. és VII. rendű alpereseket, valamint

a 4.554.973,-Ft tőke és járulécai tekintetében a III. rendű alperest is kötelezze a kereseti kérelemben foglaltak szerint.

Az ítélet rendelkező részéből megállapíthatóan a felperesi kereseti kérelmek kapcsán az elsőfokú bíróság kártérítés megfizetésére csak az I-II. rendű alpereseket, illetve azokat az alpereseket kötelezte, akik az ingatlanra vonatkozó színlelt adásvételi szerződéseket megkötötték. Azon alperesek vonatkozásában, akik a fa kitermelésében vettek részt akár segítőként, akár favágóként, az elsőfokú bíróság a

Pf.III.20.761/2012/4. szám

keresetet elutasította. A felperes hivatkozott arra, hogy jelen esetben alkalmazandó az 1995. évi LIII. törvény 2. § (1) bekezdés, 2. § (2) bekezdése, továbbá a Kvt. 9. §-a és 103. § (1) bekezdése. A Kvt. 103. § (1) bekezdése alapján a környezet igénybevétele, illetőleg terhelésével járó tevékenysége vagy mulasztása, másnak okozott kár környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kárnak minősül, és arra a Ptk. fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. Ugyanígy a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 81. § (1) bekezdése alapján az, aki a természet védelmére vonatkozó jogszabályokat, egyedi hatósági eljárásokat megszegve kárt okoz, a kárt a Ptk. 345., 346. §-ában foglalt szabályok szerint köteles megtéríteni. A Ptk. 345. §-ának (1) bekezdés első mondata kimondja, hogy aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatva kárt okoz, azért felelősséggel tartozik. Ugyanezen jogszabályhely második mondata a felelősség alóli mentesülés, kimentés esetét rögzíti. A harmadik mondat egy analógiát tartalmaz, amely szerint ezen szabályokat kell alkalmazni arra, aki az emberi

környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz. Ez arra utal, hogy az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységgel kárt okozó személy a polgári jog szabályai szerinti felelősséggel tartozik, másrészt a törvényi rendelkezés meghatározza az e felelősség alóli mentesülés lehetőségét is. Abban az esetben, amennyiben olyan emberi környezetet veszélyeztető tevékenységgel állunk szemben, amely másnak kárt okoz, de ez a tevékenység egyébként nem tartozik a veszélyes üzem fogalma alá, akkor az a személy, aki így okozott kárt - veszélyes üzemi tevékenység hiányában - nem tekinthető üzembentartónak, tehát ebben az esetben az üzembentartói minőség, mint követelmény irreleváns, azonban a károkozó személy felelősségének megállapítására, illetve felelősség alóli kimentésének kérdésére a Ptk. 345. § (1) bekezdése irányadó. Ezért, amennyiben a per tárgyává tett alperesi magatartások sem külön-külön, sem komplexitásukban egymásra hatásukban is eredményüket tekintve sem minősülnek veszélyes üzemnek, akkor az üzembentartóság kérdéskörét nem kell vizsgálni. Ebben az esetben csak az alperesi magatartások és a bekövetkezett eredmény között az okozati összefüggés fennálltát kell vizsgálni. Ez az okozati összefüggés jelen ügyben valamennyi alperesi magatartás vonatkozásában megállapítható, így az ítélet rendelkező részétől eltérően azon alperes felelősségét is meg kell állapítani, aki csak favágóként vagy egyéb segítőként vett részt a környezetkárosításban. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy jelen ügyben nem egy klasszikus veszélyes üzemi tevékenységgel állunk szemben, ugyanis az egyes alperesi magatartások (szervezés-irányítás, színlelt szerződések aláírása, fakivágás, egyéb segítő tevékenység) közül csak a fakivágás minősül a klasszikus értelemben vett fokozott veszéllyel járó tevékenységnek, és ekörben utalt a Legfelsőbb Bíróság BH 1987/282. számú döntésre. Jogrendszerünkben a környezeti károkért való polgárjogi felelősség a veszélyes üzemi felelősség analógiájaként jelenik meg, a veszélyes üzemi elem ebben az esetben maga a környezetveszélyeztetés. A per tárgyát képező környezetkárosítás bizonyíthatóan megtörtént, ezért az ezzel kapcsolatos polgárjogi felelősség megállapítása során a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályoktól

-16-

nem lehet eltérni. A bekövetkezett kár és a károkozó magatartások közötti okozati összefüggést vizsgálva az állapítható meg, hogy a környezeti kár bekövetkezéséhez az I-II. rendű alperesek szervező-irányító tevékenységén és a szerződést aláíró ún. strómanok színlelt szerződést megkötő tevékenységén felül szükség volt arra is, hogy a fakivágás ténylegesen megtörténjen, azaz az okozatossági lánc részét képezi a favágók és az egyéb segítő tevékenysége is. A Kvt. 103. § (1) bekezdésében, valamint a Tvt. 81. § (1) bekezdésében meghatározott károkozó tevékenység vagy mulasztás vonja maga után a Ptk. 345-346. §-ában meghatározott felelősségi szabályok alkalmazását. A hangsúly az objektív felelősségen van, amely minden tevékenység vagy mulasztás esetén alkalmazandó, melynek következtében a Kvt. 103. § (1) bekezdésében, illetőleg a Tvt. 81. § (1) bekezdésében meghatározott kár megvalósul. Ebből szempontból pedig nincs jelentősége annak, hogy a tevékenység vagy mulasztás fokozott veszéllyel járó tevékenységnek minősül vagy sem. Így a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően a további alperesek felelőssége is fennáll.

A fellebbezés **a l a p o s.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból levont jogi következtéseivel a megfellebbezett rendelkezések tekintetében az ítéletábra nem ért egyet.

Az elsőfokú bíróság az I-II. rendű alperesek, valamint az ingatlanra vonatkozó színlelt adásvételi szerződések megkötésében résztvevő alperesek tekintetében - tételesen, az egyes ingatlanokra vonatkozóan - megállapította, magatartásuk a környezetkárosodás létrejöttében közrehatott, és felelősség a Ptk. 345-346. §-ában foglaltak alapján fennáll. Az egyes ingatlanokon folytatott fakitermelés kapcsán tényállási szinten megállapította a fakitermelésben közreműködők személyét, azt, hogy tudomásuk volt arról, hogy a fakitermelés engedély nélkül folyt, de a velük szemben előterjesztett kereseti kérelmet elutasította.

Az 1997. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 2. § (1) bekezdése alapján a törvény hatálya kiterjed:

- a) az élő szervezetek (életközösség) és a környezet életelemei, valamint azok természetes és az emberi tevékenység által alakított környezetére,
- b) az e törvényben meghatározottak szerint, a környezetet igénybevevő, terhelő, veszélyeztető, illetőleg szennyező tevékenységre.

A Kvt. 2. § (2) bekezdése szerint a törvény hatálya azokra a természetes és jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre terjed ki

- a) akik vagy amelyek az (1) bekezdés a) pontja szerinti környezettel kapcsolatban jogokkal rendelkeznek, illetve akiket vagy amelyeket kötelezettségek terhelnek,
- b) akik, vagy amelyek az (1) bekezdés b) pontja szerinti tevékenységet folytatnak (a továbbiakban: környezethasználók).

A Kvt. 9. §-a szerint a környezethasználó az e törvényben meghatározott és az e törvényben és más jogszabályban szabályozott módon felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért.

Pf.III.20.761/2012/4. szám

A Kvt. 103. § (1) bekezdése szerint a környezet igénybevétele, illetőleg terhelésével járó tevékenységgel vagy mulasztással másnak okozott kár környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kárnak minősül és arra a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.) a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályait (Ptk. 345-346. §-ai) kell alkalmazni.

A fenti szabályok alapján megállapítható, hogy a Kvt. hatálya kiterjed minden környezetkárosító magatartásra - akár természetes, akár jogi személy okozta - és felelősségükre a Ptk. 345-346. §-ai alkalmazandó.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése értelmében, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. Ezeket a szabályokat kell alkalmazni arra is, aki az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz.

A Ptk. XXX. fejezetben azokat a felelősségi eseteket veszi sorra, amelyek valamilyen módon eltérnek a kártérítési felelősség XXIX. fejezetben szabályozott általános alakzatától. A Ptk. 345. §-ában szabályozott veszélyes üzemi felelősség, mely az általános felelősségi alakzattól eltérően nem vétkességi, hanem ún. tárgyi vagy objektív felelősség. Lényege, hogy a felelősséget megalapozza a jogellenesség, a kár, valamint a kettő között fennálló okozati összefüggés, vagyis a károkozó vétkessége nem feltétele a kártérítési felelősség megállapításának. Hasonlóan az általános kártérítési felelősséghez, a veszélyes üzemi felelősség is kimentő jellegű. Ha a károkozó bizonyítani tudja azon tényeket, amelyek a felelősség alól mentesítik, kártérítési felelőssége nem állapítható meg. Ahhoz, hogy a felelősség alól mentesüljön, két körülmény együttes fennállását kell bizonyítania, egyfelől a kárt elháríthatatlan ok idézte elő, másfelől azt, hogy ez az ok a veszélyes üzemi tevékenység körén kívül esik. A Ptk. 345. § (1) bekezdésének harmadik mondata szerint a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni arra is, aki az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységével másnak kárt okoz. Ez tartamában azt jelenti, hogy az emberi környezetet veszélyeztető tevékenységgel okozott kár esetében is ún. tárgyi vagy objektív felelősség szabálya érvényesül. A környezetet veszélyeztető tevékenység nem feltétlenül minősül egyben veszélyes üzemi tevékenységnek is, így a veszélyes üzemnél megjelenő üzembentartó fogalma ezesetben nem alkalmazható. Figyelemmel arra, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény szerint a környezethasználó felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásáért, ezért az a személy, aki a környezetet igénybe veszi, terheli, illetőleg veszélyezteti, a Kvt. 103. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a környezetet veszélyeztető tevékenységgel okozott kár megtérítésére köteles. A fa kitermelésében közreműködő személyek magatartása is okozati összefüggésben áll a környezetkárosítással, a kár bekövetkezésében magatartásuk közrehatott, valamennyi alperes vonatkozásában az egyes ingatlanokat érintően megállapításra

-18-

került, hogy tudomással bírtak arról, hogy a fakitermeléshez engedéllyel I-II. rendű alperes, illetőleg a színlelt szerződésben szereplő vevő nem rendelkezett, ezért a kereseti kérelemben foglaltak szerint felelősségük fennáll, és az okozott kárért az elsőfokú ítéletben marasztalt alperesekkel együtt, a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen felelnek.

Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak alapján részben megváltoztatta és a fakitermelésben résztvevő, illetőleg segédkező személyeket is a keresetben megjelölt kártérítési összegek megfizetésére kötelezte.

A felperes teljes mértékben pernyertes lett, ezért a Pp. 78. §-a, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. §-a alapján, a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 900.000,-Ft elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó elsőfokú bírósági döntést az ítéletábra megváltoztatta, és annak egyetemleges megfizetésére az alpereseket kötelezte, figyelemmel az egyes alpereseket terhelő marasztalási összegekre is. Valamint megváltoztatta az állam által előlegzett költség megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket, és 670.540,-Ft megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kötelezte a Ptk. 344. §-a alapján. Figyelemmel arra, hogy az ügygondnok díja tekintetében fellebbezés benyújtására nem került sor, az ítéletábra figyelemmel a Pp. 253. § (3) bekezdésében foglaltakra is, ekörben az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán a felperes pernyertes lett, ezért az ítéltábla a másodfokú eljárásban a felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.500.000,-Ft fellebbezési illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-a alapján rendelkezett, és annak megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kötelezte, a rendelkező részben foglaltak szerint.

S z e g e d, 2013. február hó 4. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró